

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. PT 61/2017, instat pel Sr. (...), contra el Centre d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) de l'Hospitalet de Llobregat, dependent del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC).

Antecedents

1.- En data 06/11/2017 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit del Sr. (...), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret de cancel·lació, que havia exercit prèviament davant el Centre d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) de l'Hospitalet de Llobregat (en endavant, CIFO de l'Hospitalet), dependent del SOC.

En concret, la persona reclamant manifestava que havia sol·licitat la cancel·lació de la seva dada relativa a l'adreça de correu electrònic de la base de dades del CIFO de l'Hospitalet, en quatre ocasions diferents davant del CIFO de l'Hospitalet (la primera en data 29/08/2017 i l'última en data 26/10/2017), sempre mitjançant l'enviament de sengles correus electrònics a l'adreça ja que no li interessava rebre més informació des del CIFO de l'Hospitalet dels cursos que organitzava, pel fet que *"residia i estava donat d'alta al SOC de la Seu d'Urgell (Lleida)"*. La persona aquí reclamant es queixava que el CIFO havia fet cas omís de les seves peticions i continuava enviant-li publicitat a la seva adreça de correu.

La persona reclamant aportava impressió dels correus electrònics que havia enviat des de la seva adreça de correu al CIFO de l'Hospitalet a què abans s'ha fet referència, així com dels posteriors correus publicitaris que continuava enviant-li el CIFO de l'Hospitalet. En el seu últim correu remès al CIFO manifestava literalment el següent: *"Segueixo rebent els seus correus electrònics de manera inexplicable. Resideixo a la SEU D'URGELL (Lleida) i no m'interessen les pre-inscripcions de CIFO a l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona). ELS HI DEMANO PER 4a VEGADA QUE DONIN DE BAIXA LA MEVA ADREÇA DE CORREU ELECTRÒNIC, atenent al meu dret i a la protecció de dades."*

2.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 13/11/2017 es va donar trasllat de la reclamació al SOC per tal que formulés les al·legacions que estimés pertinents, en la seva condició de responsable de fitxer de les dades que tracten els Centres d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO), com ara el CIFO de l'Hospitalet que ens ocupa, els quals depenen orgànicament del SOC-Subdirecció General de Polítiques Actives d'Ocupació (d'acord amb el Decret 71/2015, de 12 de maig, de reestructuració del SOC). El SOC no ha formulat al·legacions.

3.- En dates 13/11/2017 i 20/11/2017 es van rebre sengles correus electrònics de la persona aquí reclamant, mitjançant els quals es queixava que el CIFO de l'Hospitalet no havia fet efectiu encara el seu dret de cancel·lació i continuava enviant-li informació (publicitat institucional) sobre els cursos que efectuava, a la seva adreça de correu, i aportava novament impressió de dits correus.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

4.- Consta a aquesta Autoritat, que el SOC és responsable del fitxer anomenat “base de dades de l’alumnat inscrit” i que té com a finalitat “gestionar el tractament de dades de l’alumnat inscrit i que vol fer cursos del Servei d’Ocupació de Catalunya”, i el qual es troba inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, dependent d’aquesta Autoritat. L’òrgan administratiu responsable del fitxer és la Subdirecció general de polítiques Actives del SOC, òrgan del qual depèn orgànicament el CIFO de l’Hospitalet.

Fonaments de Dret

1.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d’acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- L’article 16 de la LOPD, relatiu al dret de cancel·lació, determina el següent:

“1. El responsable del tractament té l’obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l’interessat en el termini de deu dies.

2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s’escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s’ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.

3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s’han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l’atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d’aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s’ha de procedir a la supressió.

4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s’hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.

5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s’escau, les relacions contractuals entre la persona o l’entitat responsable del tractament i l’interessat.”

Per la seva banda, l’article 31.2 del RLOPD, disposa el següent:

“2. L’exercici del dret de cancel·lació dóna lloc al fet que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sens perjudici del deure de bloqueig conforme a aquest Reglament. (...)”

L’article 32 del RLOPD, apartats 1 i 2, determina el següent:

“1. (...)”

En la sol·licitud de cancel·lació, l’interessat ha d’indicar a quines dades es refereix, i ha d’aportar a aquest efecte la documentació que ho justifiqui, si s’escau.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de rectificació o cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l’interessat pot interposar la reclamació que preveu l’article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En cas que no disposi de dades de caràcter personal de l'afectat, igualment l'hi ha de comunicar en el mateix termini."

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

3.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si el SOC- en la seva condició de responsable de fitxer- va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret de cancel·lació exercit per la persona aquí reclamant, ja que precisament el motiu de queixa de la persona que inicià el present procediment de tutela de drets era el fet de no haver obtingut resposta al respecte.

Consta acreditat a les actuacions que mitjançant correu electrònic de data 29/08/2017, la persona aquí reclamant va exercir -per primer cop- el dret de cancel·lació de les seves dades personals (concretament en relació a la seva adreça de correu electrònic) davant del CIFO de l'Hospitalet, petició que reiterà posteriorment en tres ocasions més, l'última en data 26/10/2017.

D'acord amb els articles 16 LOPD i 32 RLOPD, el SOC, en la seva condició de responsable de fitxer de les dades que tracta el CIFO de l'Hospitalet, havia de resoldre i notificar la petició de cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la data de recepció de la sol·licitud.

Doncs bé, el SOC no ha acreditat haver donat resposta, ni en el termini deu dies previst a l'efecte, ni tampoc amb posterioritat, a la sol·licitud de cancel·lació exercida per l'ara reclamant. De fet, la persona aquí reclamant ha comunicat que en data 06/03/2018, encara continua rebent a la seva adreça de correu, correus electrònics del CIFO de l'Hospitalet, sense que el SOC hagi formulat cap al·legació al respecte en el tràmit d'audiència que se li atorgà.

4.- Una vegada assentat l'anterior, convé analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si la persona ara reclamant té dret a que es cancel·li o es doni de baixa la seva adreça

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

de correu de la base de dades del CIFO de l'Hospitalet, que és utilitzada per a l'enviament d'informació sobre els cursos que organitza aquesta entitat.

Com a punt de partida cal tenir en compte que els articles 16 LOPD i 31.2 RLOPD regulen el dret de cancel·lació com el dret de l'afectat a que se suprimeixin les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa la LOPD, i en particular quan aquestes dades siguin inadequades o excessives, sense perjudici del deure de bloqueig. Així, el dret de cancel·lació regulat a la LOPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

És per això que les limitacions a aquest dret de cancel·lació han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Així, els casos en què la pròpia LOPD exceptua el dret de cancel·lació es recullen al seu article 16, apartats 3 i 5; i també a l'article 33, punts 1 i 2, del RLOPD. Respecte a aquest supòsits que permetrien denegar el dret de cancel·lació, val a dir que sobre la base dels elements que consten a l'expedient, s'ha de descartar la seva concurrència, conclusió que es reforça amb la manca d'al·legacions del SOC davant la present reclamació.

És indiscutible que el compte de correu electrònic d'una persona física constitueix una dada de caràcter personal, d'acord amb la definició prevista a l'article 3.a) de la LOPD. És per això que la utilització d'una adreça de correu electrònic per a l'enviament d'informació, constitueix un tractament de dades personals, definit per l'article 5.t) del RLOPD com "*qualsevol operació o procediment tècnic, ja sigui automatitzat o no, que permeti la recollida, gravació, conservació, elaboració, modificació, consulta, utilització, modificació, cancel·lació, bloqueig o supressió, així com les cessions de dades que resultin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències.*". Així doncs, la utilització de l'adreça de correu de la persona aquí reclamant, amb la finalitat abans esmentada, s'ha de considerar com un tractament de dades en el sentit de l'article 6.1 de la LOPD, i, per tant, només es podrà considerar pertinent quan es compta amb el consentiment inequívoc de l'afectat, o bé ho autoritza una norma amb rang de llei, tret que ens trobem en els supòsits d'exclusió de la necessitat del consentiment previstos en l'article 6.2 de la LOPD, que no és el cas, ateses les circumstàncies aquí concurrents.

Respecte a l'existència d'aquest consentiment per part de la persona afectada per al tractament controvertit, de la documentació obrant a l'expedient consta acreditat que si bé la persona aquí reclamant hauria consentit en el seu dia el tractament de la seva dada per part del CIFO de l'Hospitalet per tal d'enviar-li informació sobre els cursos que s'organitzaven, posteriorment, i en concret quan va enviar el seu primer correu electrònic al CIFO en data 29/08/2017, va revocar dit consentiment, com també ho va fer en els posteriors, manifestant de manera expressa que ja no volia rebre més publicitat o informació del CIFO de l'Hospitalet i que per tant volia que se'l donés de baixa de la seva base de dades.

Així les coses, davant la manca del consentiment exigint, ens trobaríem davant un tractament de dades que contravindria el que disposa la LOPD. I és justament aquest

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

el primer pressupòsit que preveu l'article 16 de la LOPD per considerar que procedeix la cancel·lació de les dades: *"han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei (...)".*

A la vista de tot l'anterior, s'ha de concloure que procedeix estimar la present reclamació, relativa a la cancel·lació de la dada relativa a l'adreça de correu electrònic de la persona aquí reclamant, i procedeix donar-la de baixa de la base de dades que utilitza el CIFO de l'Hospitalet per a l'enviament de publicitat sobre cursos.

5.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el cas d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer o tractament per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir el SOC per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, procedeixi a la cancel·lació de la dada personal que és objecte de la present reclamació, en el sentit explicitat en el fonament de dret 4t, tot procedint a la seva supressió, tret que sigui pertinent el seu bloqueig (art. 16.3 LOPD).

6.- A l'últim, cal advertir a l'entitat reclamada que d'acord amb el que disposa l'article 17 del RLOPD en regular la figura de la revocació del consentiment per part de l'afectat al tractament de les seves dades, imposa l'obligació als responsables de tractament d'habilitar un procediment senzill i gratuït per tal que dita revocació es pugui fer efectiva.

Així mateix, pel que fa a les comunicacions publicitàries o de caràcter promocional per correu electrònic, la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, estableix l'obligació d'oferir al destinatari del missatge la possibilitat de revocar el seu consentiment prestat a la recepció de comunicacions electròniques mitjançant un procediment senzill i gratuït, tant en el moment de la recollida de les dades com en les comunicacions posteriors, és a dir cada cop que s'efectuï una comunicació:

"Article 22.

Drets dels destinataris de serveis

1. El destinatari pot revocar en qualsevol moment el consentiment prestat a la recepció de comunicacions comercials amb la simple notificació de la seva voluntat al remitent.

A aquest efecte, els prestadors de serveis han d'habilitar procediments senzills i gratuïts perquè els destinataris de serveis puguin revocar el consentiment que hagin prestat. Quan les comunicacions s'hagin remès per correu electrònic el mitjà esmentat ha de consistir necessàriament en la inclusió d'una adreça de correu electrònic o una altra adreça electrònica vàlida on es pugui exercir aquest dret, i queda prohibit trametre comunicacions que no incloguin l'adreça esmentada.

Així mateix, han de facilitar informació accessible per mitjans electrònics sobre els esmentats procediments."

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

A l'últim, no és sobrer citar aquí l'article 21 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades -RGPD-), que serà plenament aplicable a partir del 25/05/2018. En l'apartat 2n d'aquest precepte es reconeix expressament el dret de tota persona a oposar-se en tot moment al tractament de les seves dades quan aquest té per objecte la finalitat de màrqueting directe, cas en el qual les dades s'han de deixar de tractar per a aquestes finalitats (art. 21.3 RGPD). Així mateix, l'art. 21.4 RGPD obliga a informar de manera clara a l'interessat sobre la possibilitat d'oposar-se a aquest tractament. Al respecte, s'ha pogut constatar que en les comunicacions electròniques remeses pel CIFO de l'Hospitalet a la persona aquí reclamant, no s'informava de manera clara sobre la possibilitat d'oposar-se al dit tractament, o sobre l'opció de donar-se de baixa de la llista de distribució corresponent.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada pel Sr. (...), contra el Centre d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) de l'Hospitalet de Llobregat, depenent del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC).

Segon.- Requerir el Centre d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) de l'Hospitalet de Llobregat, depenent del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC), per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret de cancel·lació exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret 4t i 5è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret de cancel·lació, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Tercer.- Notificar aquesta resolució al Centre d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) de l'Hospitalet de Llobregat, depenent del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC), i a la persona reclamant.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)